

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szerda

173. szám.

Pest, october 4. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

A Marczius Tizenötödike politikai hirlap october—decemberi évnegyedre előfizetheti helyben egyedül a Kiadónál, 2 ft. 30 kr. postán mindennap borítékba küldve 3 frt. 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben egyedül a Kiadónál s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. fizettetek.

Pest october 4.

Nem szavak, nem firkák ideje van. Tettekre van szükség, még pedig rögtön.

Készen kell magunkat tartani mindenre, mert az események egymásra hulva rohannak nyakunk közé.

Történetesen, és egészen szokásunk ellen kezünkbe vettük lapunk tegnap esteli számát, és mit láttunk abban? Borzasztó ócskaságot, mellyek azonban tegnap délután még a legfrisebb hírek valának.

Mint a színházakban a diszitmények, úgy változnak politikai láthatáraink.

Tegnap arról álmodoztunk, hogy Jellacsichot Fehérvár és Mazonvására közt megverjük, ma arra viradunk fel, hogy az ellenség Győrbe üte fel sátorát!

Jellacsich Győrben. És mind ez fegyverszünet alatt!

Ennél a katonai világban alábvaló becsületesség századok óta nem történt. A fegyverszünet törvényei a nemzeti jogok közé van sorozva, a ki ezt megtöri, gyalázatosabb az utonálló rablónál.

Nápoly és Sicilia banditái előbb hagynák magokat felakasztatni, mintsem megszegnék a fegyverszünet szabályait.

E lépésével Jellacsich kitörölte magát a generálok, a katonák sorából. —

Illy körülmények közt minket azon remény táplál, hogy Jellacsichot a német tisztok, s azok, kik aristocraticus érdekekből harcolnak mellette el fogják hagyni, mert ezen emberek, bár meny-

nyire schwarzgelbek [és reactionariusok is, kell bennök lenni lovagias érzetnek is.

Jellacsich megpiszkolta magát, s tétlével nyílt ellenségeskedésbe tette magát Európa minden becsületes emberével.

Azonban olly világban élünk, hol az árulás és alávalóság nyílt sissakkal bír.

Ime pocsékul van oda adva a megverésnek napja, a királyi szó szentsége, — ki várjon többet ekkor Jellacsichtól? —

Mi fog most történni?

A ház mai ülésében a honvédelmi bizottmány megnyugtató a házat, hogy az ellenség üldözésére megfelelő erősségű sereg indult. E sereg az éjjel Bicskén halt, s ma minthogy szekeren ment, legalább három állományit haladt előre.

Roth generál Káloz körül fetreng. Ellenében van 8000 emberrel Görgei parancsok, ki Zichi Ödönt e napokban a kötél kereszt vizére tartotta.

Komárom teljesen biztosítva van. És felszerelve ágyakkal s emberekkel úgy, hogy annak ostromlására csak 80,000 ezer ember indulhat.

A Duna mentében minden nemű hajók Komárom alá vitettek.

Gyanu van, hogy Jellacsich Bécsbe akar menni, azonban reméljük, hogy egy fegyverszünetet megtörő general ott sem fog nagy keletnek örvendeni.

De ki tudja mi történhetik. Elleneink olly háborút viselnek ellenünk, a hol az eszközök becsületességében egyáltalában sem választás nem történik.

Hora Gloska nem volt gyalázatosb, mint ezek.

Jellachichnak Bécsbe közeledtével ott mindenesetre mozgalom fog történni.

E mozgalomnak két eredménye lehet. Vagy a régi absolutismus, melly e mellett még szláv elemekre is lesz basirozva, vagy az osztrák dynastiának bukása.

Ki tudja mit hozand a honapi lap. Haszonatlan ember az, kit most akár mi is meglephet a világon.

Még van egy lehetőség.

Az osztrák kormány azt mondhatja. Magyarországon zavar van, pusztítás és gyilkolás ő ezt nem nézheti egykedvűleg s commissariust küld, persze hogy hadsereggel annak lecsillapítására.

És a hadsereg lejön vizsgálatot teendő, s meg lehet, hogy úgy fogja találni, miszerént a magyar a zavargó, a magyar sereg a rebellis, és egyesülni fog a horvátokkal.

Valami új dolog volna ez? Nem. Így akartok tenni a morva széleken is, csak hogy nem sikerült.

Nem sikerült pedig azért, mert a lakhadást levertük.

Tanuság. Még kell verni, még pedig rögtön a horvátokat és különben szörnyen meg gyöt bajunk.

De tenni kell iszonyu sebességgel, csudákkal határos rögtönzéssel, különben isten tudja mi lesz belőlünk.

Pest oct. 4.

Ülés előtt elterjedt a házban a hír, hogy Batthyáni lemondott.

Mi a monnyire lehetett utána jártunk a honkuforrásának, és okunk volt meggyőződési a hír valóságáról.

A lelépés azonban egy újabb bécsi tudósítás következtében nem publikáltatott.

Batthyáni tehát tovább is minister. Azonban folyvást Bécsben lakik, s mi neki ott tiszta szívünköl jó mulatságot kívánunk.

Am tessék, ha kedve tartja, még tovább is menni, megtartván a miniszterelnöki címet.

Egy azonban kívánatos volna.

Az tudni illik, hogy az ollyan határozatlan hasadaktól még jó idején, meneküljünk meg mindön még össze szedhetjük magunkat.

Koránt sem pedig az utolsó perczen.

Kedves Batthyáni gróf vigye meg ön tiszteletünket Schaumburgba István herczeghez s köszöntse őt a Marczius Tizenötödike nevében! —

Aláírója.

Zavar, félszegség, elhatározottság.

Hezánk valóságos Babel.

Marcziusban kimondók, hogy építeni akarunk.

Munkások megvoltak, anyagzat bővében megvolt, de nyelvünk összezavarodott. A camarilla a népek boldogságának ellensége, volt a nyelvzavaró.

Most nem értjük egymást. Fegyvert ragadtunk tanácskozás helyett, és köz ellenségünk kezére dolgozunk, nem önszabadságunkra és szorencsénkre.

Marcziusban a magyar szellemé következő jogokat vitta ki. A király alkotmányos — a kormány felelős — a nép lesz öngazda — a nép lesz önvédő, Magyarország független önhatalmu állomány. stb.

Ezen alkotmányos elvek alatt összebarátkos-

háltak, s boldogulhattak volna egy közös szabadságban és rendben a népek kárpátoktól Adriáig, ha az ármany nyugszik.

De az ármany — az osztrák ház és camarillája — nem nyugadott. És ime

A horvát és illir azt mondá: Nekem nem kell király hanem császár, nekem nem kell magyar ország hanem egy osztrák birodalom; egy kormány — a bécsi. Az egész birodalom pénze és katonája Bécsben pontosították össze. — Minek az alattvalónak pénz és katona? mind a kettő legyen az ur a császár az atya kezében.

A vad rácz felbőszült és mondá: nekem Magyarország déli darabja kell és rajta szerb vajda egy osztrák császár alatt — semmi magyar kormány.

Az oláh nép is császárt éltet, és külön országról álmodik.

Az erdélyi szász süket mindenre, mi éránt, mi nem szász, csak az alattvalóságban tud megnyugodni és osztrák kaisernál mást elismerni nem akar.

Utól jő a császári királyi család: és függeléke és imigy okoskodik: micsoda? Nem több a mi kényünk kedvünk? Átkozott legyen az illy szabadság!

Micsoda? Csak Ferdinándunk kapjon 3 millió forintot? a többi pénz, arany, ezüst kincs ne a mi kezünk közé kerüljön, nekünk belőle semmi se jusson? mind Magyarországon maradjon a canaille körmei közt? Átkozott legyen az illy szabadság.

Micsoda? A katonaság, a nép vére magyar nemzetivé legyen? maga a nemzet disponáljon tulajdon fiaival és vérével nem mink? szolgáljon a nemzet fia nemzetének nem nekünk? harcoljon hazájáért nem éretünk? vére, élete honáé legyen nem mienk? Ez esztelen elfordultsága az eddigi fogalmaknak! Átkozott az illyen szabadság!

Micsoda? különálló, független önkormányt Magyarországon? Hát a szent monarchiának testülete szerte szakad? hát nem egy s feloszthatlan jószágunk, uradalmunk e az egész osztrák birodalom? nem régi öröksége ez felséges családnak; és jövedelmi bányája hiv szolgálóinknak, tanácsnokainknak s udvarunknak? A magyar ezt is változtatni merészli?

„Veszen a magyar“

A császári királyi családnak ezen halálítéletét a tettek nyomban követték. És azonnal fegyvert adatott a rácznak, fegyvert és katonát Jellacsichnak nemzetiségelleni parancsokat a sorkatonaságnak honunkban, bátorító, lázító embereket a szászoknak, oláhoknak és felső tótoknak.

És ezek, híven teljesítendők a császári királyi családnak atyai kívánatait és véres intéseit, üldözik és öldösk a magyart.

A magyar ki áll és védelmezi magát rögtönzött fegyverekkel és pénzzel.

A nagyuri család eltölti neki királyja neve alatt az önvédelmet; azt törvényteleneknek, revolutiónak káromolván.

A magyar előrenyomul, és védelmezi magát.

Ma már ott áll seregünk császári királyi család bérlett seregeivel szemközt Budapest közelében. —

Ime a nyelvzavarnak szép veres eredménye!

A liberálisok azt mondják: Jellacsich a mi ellenségünk és — átkozzák. Mások azt mondják: Jellacsich csak zsoldos eszköze a mi ellenségünknek. Ellenségünk az, ki Jellacsichot fizeti. Ellenségünk, gyilkolónk az, a kinek katonái Jellacsich vezérsége s parancsnoksága alatt állanak, ellenségünk, zsarnokunk az, kinek ágyúival Jellacsich a magyar népre lövöldöztet. Nem Jellacsich akar minket kiirtani, hanem az, ki neki megparancsolta, hogy a magyar faj kiirtását megkezdje. Jellacsich, mint mondják, mivel, értelmes ember, de az, hogy vérontató hóhérnak használtatja magát az elkopott, elátkozott zsarnokság által, valóban gyalázatára válik, mint gyalázatára az értelmiségnek is, mellynek ő embere. Miért nem hagyja oda a vérszopó, népnymorgató fajt önmagára, hogy vesztét, mire azt a szellem és történet el-kárhoztatták, mivel hamarabb elérje?

A liberálisok még a törvényes utat emlegetik, de a királynak, családjának és zsoldos szolgálóinak nem mondják egyenesen: tük nem vagytok a törvény útján, tük vagytok a hitszegők, tük vagytok gyilkosaink, tük semmisítétek meg a pragmatica sanctiót, rátok ragad a meggyilkoltak vére, rátok száll a nép átkja; — tük nem lehettek a magyar korona örökösei, mellyet hitszegőleg az ártatlan becstelen nemzet vérével bemocskoltok. — A népek nem maradandnak örökre vakok, majd felnyílnak szemek, s akkor jaj nektek, kik atyal név alatt a népet fosztogatjátok és ölítet, és rablánczokra vorítet.

Ezt minden himezés hámozás nélkül kellene mindig szemébe mondani a mostani királynak és családjának és vérszolgálóinak. A népképviselő háznak nem kell e tekintelben félnie, mint azt sem kellene gondolnia, hogy, ha illy egyenesen nem beszél, ha nem a már neveltségessé lett törvényes utat csépell, a camarilla vagy a nagyúri család másképp, kegyesebben bánandik a nemzettel. Ki ezen politikán nem szánakozik vagy nem kaczag, az nyomorult inas a historiában, főleg az osztrák-házában.

Mit nem lehetne most tenni, milly hatalmas, független kormányt lehetne alapítani, midőn a király e haza ellen háborút viseltet, midőn nádorunk nincs, midőn a ministerium nem létezik, és a hazának megmentése egyedüli törvénye honunknak! Ezen egyetlen és fő törvény paizsa alatt új hatalmat, új nemzeti életet lehetne léptetni valódiságba. Rajta tehát félelmetlenül!

A máris megajánlott 20,000 honvéd állításuk ki a lehető legrövidebb idő alatt, és alkottasuk hadi erő, melly tisztán magyar nemzeti legyen, családjá, nemzete, hazája és alkotmányos szabadságára esküdjék, soha sem pedig valamely urnak vagy uri családnak nevére. Mert ezen ország Magyarország, az az, a magyar népek országa, ezen korona magyar korona, vagyis magyar népek = magyar nemzet, magyar álladalom koronája — nem valamely koronás emberé és nemzetsége.

A hadierő tekintetében tiltsa el egyenesen a magyar törvényhozó hatalom az osztrák császárnak s osztrák császári kormányának, hogy e magyar földre osztrák vagy cseh, morva vagy lengyel, vagy olasz katonákat ne küldözgesse soha, ha a magyar nemzetnek szabadságát tiszteli és ellenségének nem akar tekintetni, ki ellen a

magyar, mint most Jellacsich és a rácok ellen azonnal fegyveres erővel szállandó, és élethalálra kívándó. — De micsoda jognál fogva, micsoda lelkiismerettel merik is ezen igazságtalan emberek szabad, osztrákok, csehek, olaszok vérének és fiait ide, idegen földre vitetni, halomra lövetni és fogyasztani? e népek ki sajtolt pénzét önhüségük kielégítésére elpazarolni? — Kellene e tekintetben ezen nemzetekhez is hatályosan szivrázólag írni, a magyar nemzet nevében, hogy illy népöldöklő, s elnyomóító játékot, hol az osztrák ház és camarilla által üzni ne engedjenek.

A pénzügyi működéseket szinte szaporán folytattassa a törvényhozó ház, a mennyiben lehet Kossuth fő befolyásával, és ne engedje ez ügynek keze létét más nap mint választotta értelmes és jelenteli férfinak. Első bankjegyeink megjelenése óta, minden császári, királyi befolyás nélkül bámulatig jól ment a reményünkön túl újra születet financiánk; mért nem mehetne ugy sőt jobban is ezentul.

Ime illyen a zavarok és zsarnoki népnymások ideje; sokszor a népet teremtésre kényszeríti és olly cselekvőségre, melly a népet nemzeté magosítja, és a történet színpadjára mintegy felcsigázza. Ha békesen mennek a dolgok, bizonyosan addig se honvédi haderőnk — tán ezer emberünk nincs, sem magyar pénzünk sincs, a sok parlamentariss és diplomaticus és politicus hazavona, hazugság, szerénykedés, szemtelenség, és ostobáskodás mind eddig mind a kettőt akadályoztatták volna. Azért is csak rajta camarilla és más részről csak rajta magyar nemzet, szép hazám, kiderülend az ég, zavarunk megszűnik, és a zavart idézők bukni fognak.

Horárik.

Pákozdi és Pátka közötti ütközet.

September 29-én 1848.

Bármi jövője legyen szorongatott szegény hazánk a sors változékony könyve lapjaira, följegyezve ezuttal legalább, nem lehet, hogy lelkesült örömmel köztudomásul ne adjam, miszerint hadi dolgaink kedvező körülmények által jó lábón állanak. Egy csatának eredménye a rabló ellenségnek hatalmasan inponált. September 28-án délután 4 órakor iszonyu záporral áztatva indulunk ki táborunkból Ivánka őrnagy vezérlete alatt lévő önkénytelen nemzetőrök második százada előrségi szolgálatot tenni, az előttünk fekvő hegyek tetejére. 29-én hajnalban öt Horváth gyalog s egy lovas mutatkozott a hegyeknek szemközt bokrai előtt, kikre embereink hatalmasan tüzelvén azonnal visszavonultak. Mintegy 9 óra lehetett már, a midőn dobszót hallánk Fehérvár felől s valamivel később gyalogsori ezred zenét. Jellacsich jött hadierejének egész mennyiségével. A második zászlóalj 12 százada, melly tisztán Kecskemétiékből áll, s melly csak két nappal azelőtt csatlakozhatott gróf Gió őrnagy ur említett zászlóaljához, Ivánka vezérőrnagy ur által személyesen vezényeltetett fel a hegy lánczozat sziklás tetejére, hol csatalánczot képezve nyugodtan vártuk az előrenyomuló Horvát sereget. Csakhamar mutatkoztak a vérpiros öltönyű szerezsánok, Jellacsich leg-

jobb harcosai, s nyomultak az átelleni partok mintegy 500 lépésnyire azon jó hitben, miszerint, mikép a Dráván átkelt ellentállás nélkül s mikép utóbb magát Fehérvárt minden ellentállás nélkül elfoglatván, úgy a föld népébe valamint a Fehérváriak lelkeibe fegyverei által panicus félelmet öntött, úgy ezuttal is könnyeden, minden ellenállás nélkül fog keresztül törni táborunkon s diadalmas büszkeséggel fogja meghordoztatni Budapestben győzelmes zászlóját. Amde máskép ütött ki a dolog.

Az átelleni partokon lévő ellent iszonyu golyózáppal fogadánk, úgy hogy legjobb lövészeik a szerzésnek, csak egy talpalatnyit se léphettek tovább. Zászlóalljunk jobb szárnyafelé vonult, tehát a nagyobb ellenérő; hegyeket mászni ellenünkbe nem vala kedvök.

E húzódást észrevén, mi is elhagyok e sziklás helyeket s vonultunk vissza a hegynek innenső kapaszból oldalára.

Itt ismét átelleni partokra találtunk, melyekre szinte a veres öltönyösök lódultak felfelé s jól rendezett tüzeléssel fogadtak bennünket; de mi itt is megállítottuk őket tökéletesen, úgy hogy e hegytetőt semmikép se foglalhatták el.

Azonban lent a hegykanyarulatban jobbról, a kisebb hegyet kezdék megmászni; de itt már ágyukkal vereténnek vissza s a második zászlóalj vitézsége, a huszárok erőteljes előnyomulása, annyira megszogé kedvöket, hogy itt már a rohanással tökéletesen felhagynának; sőt később a völgyből is elzavartattak s ha visszavonulásra nem vezényeltetik seregünk a Pátka melletti tóba kergettetik a Horvátok ezen egész zászlóaljja.

Most legnagyobb erejét a balszárnyon összpontosítva a szállók kanyarulatán honvédeinkre kísértének rohanást; amde itt valódi hősekre találtak. A honvédi pattantyusok remekül lödöztek s kitudná megmondani, hányszor verék vissza a roppant legalább is kétannyi horvát haderőt.

Mi a hegyoldalban folyást ellene szegültünk a szerzésnek, s nem hagytuk volna el az állomást végiglen, ha töltényeink el nem fogynak; minden embernek csak 24 tölténye volt a táskában. Délutáni 3 óra körül hagyák el a partot s vonultunk háttérbe, részint a töltények átvételére részint nagy fáradsalminktól kissé kipihenni.

A harc folyton tartott. Később Ivánka őrnagy úr ismét vezető a hegyeknek bennünket s az egész század új erővel, s hősiességel rohant előre; azonban a hadi scena változni kezdett.

Ivánka őrnagy úr fehér kendőt ragadott, s a már közel levő ellenségtől vissza utasított bennünket. Az első zászlóalljunk szinte jelesen harczolt; bizonyosan előadandják harczukat, közlő nem volt közelökben s nem tudja az eseményt.

A sorgyalogság, melly nekünk jobbról vala fölállítva, csekély vagy semmi részt sem vett az ütközetben; bár olly lelkesedve harczolt volna mint mi, a Horvátok tökéletesen visszaverettek volna; de úgy hiszem elismerendi a hon 8 hetes katonáink csak azon megerőltetésünket is, miszerint csupán és egyedül nemzeti erő tartá fel a vad harcosokat.

A csata alkonyatra szűnt csak meg. Egyébiránt jó hogy a nap áldozni kezdett; mert sere-

günk iszonyu zavarba jött, miután Ivánka őrnagy fehér keszkenőjével még a harc alatt Jellacsich hoz mint parlamentaire menvén, többé vissza nem jött s mi azt hívők: hogy a jeles vezér elfogatott.

Este az egész tábor elhagyá a reánk nézve nem igen kedvező állomást és ide húzódott Mártonvásár alá: hogy vitéz táborunk jelenleg csatarendben fölvyon állítva. Mielőtt azonban állomásunkat elhagyók, a honvédeket szerencsétlenség érte.

Ugyanis mögöttök a szőlőhegyhen felállított gyalog sorkatonaság — hihető csupa félerértésből — reájok tüzelt s közülök 7-et ejtett el, az ott álmásozott huszárokból 4-et. —

Ivánka őrnagy úr 30-án reggel nyargalt vissza itteni táborunkba, s kimondhatlan lelkesedés és éljenekkel fogadtatott nemzetöreink által. Magyar polgártársaim! Ha jövő csatánkra nézve árulás nem fogja megrontani szerencsénket, s ha a sorkatonaság csak felényi lelkesedéssel harczoland mint mi, a Horvát tökéletesen össze fog törtetni haderőnk által. Most 3 napi fegyverszünetünk van. Bár ne volna.

Mártonvásári táborból, oct. 1-ső 1848.

Gömöri Frigyes.
önkéntes n. ő. tiszti.

Esztergom, september 29-én.

Bizottmányi ülés a városnál reggeli 9 órakor. Az ülést a bírónak jelentéssel kezdé meg, hogy a Körmöczről tudja hova vitetni szándokolt ágyukat, lovas nemzetöreink Pestre szerencsésen le kísérték, s hogy a szállító tótok hűsön vannak, — ezen erőlyes eljárásért már éljenre tartottam ki számat, mikor a szomszédom fiacskája papáját (ki ezen ágyuk vitelét a hatóságnak be jelenté igy szólítá meg) hogy „a tótok most voltak ott borért“ menne haza.

Ehez csakugyan kellene egy kis commentár
Kakuk Béla.

NBányán sept. 30. 1848.

Barátom Berti.

Kővárvidéken az oláh nép fel lázadt, s a legborzasztóbb anarchia uralg.

Három szolgabíró, s több tisztviselő, láncon, hátrakötött kezekkel, gyalog, ütlegek közt kísértettek Naszodra, Urbán alezredeshez, ki e gyalázatos reactionalis mozgalmat elő idézte.

A kir. biztos Mihályi Gábor, a főkapitány Teleki Sándor kíséretébe, le csillapításokra utazván lövészekkel fogadtattak — elfogadtak, s csak szerencsés utletek és szónoklatok menté meg a Naszodra viteltől.

Ha fegyveres erő nem jó segélyünkre a vidék a ráciz illyr sorsra jutand.

Én futóba vagyok, mert a nép dühe ellenem van leginkább böszülve de mihelyt egy kis erőt gyűjthetek sietendek a rend helyreállítására.

Most csak ennyit — de mindenről tudositand a napokban.

T.

Bicske.

Utam Bicskén vitt keresztül. Hír szeriút Jellacsich már Fejérváron, tehát két állományra volt Bicskéhez. Azt hittem, nagyszerű mozgalmak, komoly készület, magasztos elszántság forrongásban fogja tartani e község polgárait.

Az utcákat üresen, a házakat csendesen és bezárva találván, azt véltem: a nép kész, e nép olly módon fogadandja a harambasa csordáit, hogy még unokáik is megemlegetik a bicskei ebédet.

Beáltam etetés végett a vendéglőbe. Magam voltam, kérdezem mi hír? Kanniksz ungris, volt a felelet.

Elmentem a városházára, a jegyzőhöz. Pár beszédim vele ez vala: várják — Jellacsich embereit?

„Minden órában.“

Készen vannak-e és mit határoztak?

„Mink nem tudunk semmit.“

Mi lábón van a nemzetörség?

„Papiroson csak meg van.“

Van-e fegyver?

„Maglehet, hogy egynek másnak fegyvere is van. E napokban fogják összeírni.“

Ki a kapitány?

„Tóth István.“

Hol van? mit csinál?

„Szüretel.“

Hát a főhadnagy?

„Az szüretelni van a csabdi tiszteletesnél.“

Hát a hadnagyok?

„Szüretelnek.“

Hát a nép hol van? „ki vet, ki szüretel.“

Sokan voltak a rácizok ellen?

„Egy sem.“

Hát önkénytesnek sok állt be?

„E napokban ment be Pestre három uraság fiatal ember.“

És ujonczot hányat állítottak?

„Egyet sem.“

Hát mozgó nemzetör hány van a táborban?

„Egy sincs.“

Hát a nemzetörök be vannak-e gyakorolva?

„Nem tudnak azok egyebet, mint lármázni.“

Hát papjaik mit csinálnak?

Az egyiket sem látni, sem hallani; a másiknak holmi haszontalan emberek úgy megrontották hitelét, hogy minden ügyekete a népet lelkesíteni haszontalan.

Hát a tanítók?

„Az egyik főhadnagy, a másik öreg, a harmadik gyenge, a negyedikre szinte nem hallgatnak. Néma itt minden.“ —

Hát a bíró, az esküdtek?

„Azok jó emberek; nem bánznak senkit.“

Hát kegyed miért nem cselekszik?

„Uram, annyi az írni s olvasni valóm, hogy nem érek rá még mást is tenni, aztán rám nézve is kutya van a kertben.“

Mit gondolna tehát, mit kellene itten tenni, mert ugy csak nem lehet a dolgot hagyni?

„Én azt hiszem, hogy ha a kormány nem küld Pestről ide teljes hatalmu, erőlyes embert, mink bizony nem mozdulunk; de ha parancsoló jön, az engedelem meg lesz.“

Hát ha Jellachich berukkol, mit fognak tenni?

„Mit a többiek. Egyedül csak nem állhatunk ellen?”

Olvassák-e a hírlapokat?

„Igen kevesen. A mi népünk Budáról hozza a híreket, és pedig a legvastagabb fajtából, miket a krisztina városi kurta kocsmákban összeszed. Azoknak többet hisz, mint a hírlapoknak.

Van-e már honvédelmi egyesület?

„Nincs: nem akar itt, uram, senki sem tudni semmit is.”

Jszonyu, de hogyan lehet így megállni?

„Mi csak megélünk valahogy, ha meg nem ölnek.”

Mind érzelmekkel hagytam el Bicskét, mind gondolatokkal folytattam utamat, azt kiki, ki honát szereti és félti, elképzeli. Magyar helység, a fővárosok tözsomszédságában, egykor a lelkes Batthyáni Kázmér birtoka és ilyen nép! Mondják, hogy huszon három évig volt itt egy kath. jesuita pap, ki ilyen rabszolgai érzelmekkel táplálta a nép lelkét; most pedig tíz év óta egy reform. jesuita pap folytatja a nép lelki kiherélését. —

Belár Géza. —

Egy kis városból.

Sokat szóltunk már a néphez, oktattuk, tanítottuk, lelkesítettük, pedig szabadságunk rágó fenéje ti bennetek van hazánknak nagyai.

Értsétek meg úgy szólok a ti érdektekben, mint szabadságunk, és hazánk érdekében, mely mindenem az ég alatt.

Emlékezzetek vissza a Mohácsi vésznapra, melyet a visszavonás ördöge idézett elő.

Szomorú! szomorú! ugyanazon előjeleink vannak jelenleg.

A népet katonává tettük, az urakat vezérekké. És ti urak nem érdeklitek a haza bizalmát; ti a reakciónak akár szándékosan, akár önkénytelenül hatalmas eszközei vagytok.

Ti a népet nem ismeritek; az ismer titeket.

Ti a szabadság-barát arcát öltitek föl, vadászjátok a népszerűséget, a nép ismét a bizalom arcát ölti föl. De tudjátok meg, miként a tiétek, ugy ezé is csak álarcz.

A visszavonás ördöge megszállt bennüket. Ti vezér, és őrnagy urak hanyagok vagytok; mert ti Jellacsich győzelmét óhajtjátok, ez vilá-

gos, ha tetszik példából: városunkba mult szombaton érkezik a sürgöny királyi biztostól, melyben az illető tiszt urak minden szentire kéretnek, hogy a nemzet őrséget mielőbb hozzá vezessék (a helyet nem szabad neveznem) és mi történnik? ma, szerdán még minden csendes, az egész környéken! Gondoljátok tán olvasók, hogy ez idő alatt a sereg felszereléséről gondoskodtatik? nem! Az őrnagy gróf, naponként szünetre kankáz, a szegény falusi ör befárad fegyverén, s naphosszaota várakozik, míg az őrnagy hazatér.

Szegény nép! mennyire meg vagy csalva!

Az a vezér kit magad kértél vezérnek, te rád utal azt mondja: menj te; téged szabadítottak fő az ő urasági járma alól; az a vezér maga mondja, hogy nincs erőnk, vissza kell esnünk a szolgaság rabigája alá.

Lásd szegény nép, ki ön kebledben nem találjad föl az érdemet, véredben megkeptad a czifra ruhát. És most a czifra őrnagy könnyen gorombáskodik legbuzgóbb kapitányoddal ki jelenleg is a gróf ur nyomorultja, kinek betegsége miatt semmi sem történik.

Utóljára barátilag szólok önökhez hazám nagyai, emlékezzenek önök őseikre, és karolják föl a hon ügyét, ne legyenek akarva vagy nem akarva, a reakció hitvány eszközei Kérem önöket használják föl a nép, és katonaság erejét, lelkesültségét halogatás nélkül a pártütők rögtön elfojtására, mert a türelmetlen nép önök ellen igen ingerült, s ha megbukunk bizonyosak lehetnek önök, hogy Dózsa György kora fog beállani, s ekkor sirba száll a nemzet őnök miatt.

Ne mondják azt önök, hogy a nép érdemtelen a szabadságra; nem! itt is önök hibásak, mert a néppel lenézetik az ujjá született magyar alkotványt; önöknek minden szava: rohanva haladásnak vissza kell esni!

Ne mondják ezt önök! mi nem haladtunk rohanva. Hazánk függetlenségét, melyet önöknek ősei gondtalanul kijátszottak kezükből, minden pillanatban jogosan követelhetjük vissza.

De hiszen nem is szólnak önök mások ollen mint az urbériség megszüntetése ellen; — igen épen itt tűnik ki, mennyire elköltözött önök kebledből minden jobb érzés. Önök sajnálják a nép fölzsabadultát; és önök nem bírnak a nemzet becsületében! Hej uraim ez sok! Azt gondolják önök, hogy a magyar becsület is csak olyan, mint a minőt önök szívtak be külföldön? a hol a csásári királyi szent szóval comoediát játszanak?! mert minnek is mondjam másnak azon halatlan czudarságot, midőn a király népének boldogítására, gyarapítására esküszik, és mégis ha-

dat v'sel ellene, és a magyar törvény ellen, melyet mint ő, mint comoediájának eljátszója Jellacsich aláírt.

Ébredj magyar! ne nézd a keresztes vitézet, mert azok a te kereszteid.

Jövöre a világbéke harcz nélküli biztosításáról fogok értekezni, mint egyelőre is tagja a Brüsseli „Világbéke-egyletének.

Isten velünk!!

T.... F.....

H I R D E T É S E K.

Gőzhajók járása

septemberben 1848.

Pestről Bécsbe mindennap reggeli 6 órak.

A dunagőzhajótársaság főügyvivősege.

Magyar központi vasut.

Naponkinti indulások 1848-dik september 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat	reggeli 6 óra 30 percz.
„ „	tehervonat délben 11 órakor
„ „	személyvonat délut. 1 1/2 óra.
Szolnokból Pestre.	Tehervonat reggeli 4 óra 15 percz.
„ „	Személyvonat reggeli 6 óra 45 perczkor.
„ „	Személyvonat délután 1 óra 45 perczkor.
Pestről Vác felé	reggel 7 órakor.
„ „	délután 3 óra 30 percz.
Váczról Pest felé	reggel 8 óra 30 percz.
„ „	délután 5 „ 45 „

A magyar központi vasut igazgatósága által.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkeztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László, Országut, Kunewalder-ház.